

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl. 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună r ai mult.

Pentru monarhia:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și străin:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cîrnădiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Sibiu, 12 Aprilie st. v.

„Și aci pe acest pământ numai o idee de stat poate exista: Ungaria nu poate fi altceva decât maghiară, și trebuie să fie maghiară, pentru-ca să se poată susține ca stat“.

Aceste sînt cuvintele, cu care „Budapesti Hirlap“ își termină unul dintre primii sei articoli din zilele aceste.

Pe noi nu ne mai poate importa împregiurările, care au oferit țării maghiar privilegiul de a ajunge la o astfel de concludsiune, căci emise odată, asemenea idei, fie ori-și-care motivele lor conducătoare, sînt totdeauna primejdioase pentru desvotarea și consolidarea unui stat poliglot, cum este și regatul Ungariei.

Cu toate aceste nu poate fi tocmai fără interes de a ști, că indemnul de a pune pe hîrtie o frasă ca cea de mai sus, ȋiarul din cestiune l-a primit dela articolii țării din Germania, care, după terminarea desbaterii dietale asupra legii militare, s'au ocupat mai deaproape cu situația internă a statului nostru.

În special cele spuse de „Magdeburger Zeitung“ au supărat rău pe șovinii maghiari. Căci după acest ȋiar, dincoace de Tisa domnesc „kossuth-ismul antidinastic“, pe care domnitorul nu-l poate accepta și care se răspîndesc pînă la Slavia de Sud; în urma exagerărilor politice de rasă a Maghiarilor, ideea de stat maghiar se omoară ea pe sine și va urma: sau federalismul negru-galbin, sau apoi în locul ideii de naționalitate maghiară ideea de stat ungar; menținerea dualismului și a ideii de stat ungar, dar încetarea politice de rasă maghiare ce nu se mai poate susține.

Și „Budapesti Hirlap“ simte, că toate aceste sînt potrivite, ca prelîngă menținerea dualismului să se extirpeze ideea de stat maghiar din statul unguresc și să se nimicească alipirea către limba maghiară și hegemonia rasei maghiare; prin aceasta s'ar menține corpul Ungariei, dar i-s'ar strica sufletul.

Pentru noi este destul de important însuși faptul, că un țiar prusian strict oficios, cum este și „Magdeburger Zeitung“, condamnă politica de rasă maghiară și pune în perspectivă precondițiile de stat ungar drept o condițiune indispensabilă pentru existența Ungariei, ca un zid puternic în contra slavismului ce amenință tot mai mult naționalitățile din apusul Europei.

Nu sîntem noi de vină, dacă Maghiarii nu-și cunosc nici propriile lor

interese și cred, că Ungaria numai atunci își va pute împlini misiunea ce o are la porțile Orientului, cînd se va prezenta în afară ca un stat maghiar național, ear' în lăuntru va fi vecinic teatrul certelor și frecărilor dintre deosebitele naționalități, care toate își reclamă și își vor mai reclama drepturile lor firești.

Și pentru noi e o mîngăiere bine-făcătoare, cînd vedem, că și străinătatea judecă așa cum judecăm noi asupra situațiunii noastre interne, și ȋiarele oficioase ale aliatului monarchiei noastre ții oare-cum, că Austro-Ungaria numai atunci poate să fie un aliat bizuit, dacă se prezintă ca un stat bine închișegat și capabil de ori-ce rezistență, ceea-ce s'ar pute ajunge mai ales prin o schimbare a sistemului de guvernare în Ungaria.

ȋiarul maghiar are cuvinte de a presupune, că dorințele exprimate de țiarul prusian sînt totodată și dorințele celor din Viena, căci nu ne-am pute închipui, ca cercurile conducătoare ale acestei monarchii să mai poată suferi, ca Maghiarii să-și facă și mai departe cheful în contul celorlalte popoare din Ungaria și prin urmare în contul întregii monarchii.

În interesul monarchiei austro-ungare, în interesul Ungariei, ba chiar și în interesul Maghiarilor, noi întorcem frasa fii budapestane și încheiem: Ungaria nu poate fi altceva decât ceea-ce a fost și este, un stat poliglot, pentru de a se pute menține ca stat.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 12 Aprilie st. v.

Atacuri în contra cabinetului italian.

Cabinetul italian, mai cu seamă dela moartea Negus-ului, este obiectul celor mai violente atacuri. „Riforma“, țiarul oficios, nu face altceva, decăt să apere politica primului ministru Crispi.

Cele mai grave acușățiuni au fost ridicate contra guvernului în o adunare a partidului moderat ȋinut în Reggio, unde deputații Bonghi și Bonfadini prin nise lungi discursuri au învinovățit pe Crispi, că prin atitudinea sa silește partidele extreme la nise descoperiri și declarațiuni ce n'ar trebui făcute.

Acești deputați au mai declarat, că este necesitate absolută de a reorganisa partidul moderat, transformându-l într'o opoziție compactă. Nu s'a vorbit nimic în privința Africii, deși politica colonială va fi obiectul desbaterilor celor mai violente la deschiderea parlamentului.

Nihilistii în Constantinopol.

Ambasadorul rus din Constantinopol a înscințat înainte cu vre-o trei săptămâni pe Poarta, că în capitala imperiului turcesc s'a strîns o mulțime de nihilști periculoși și că plănuesc un complot pentru asasinarea țarului.

Poarta a însărcinat poliția turcească să cerceteze această denunțare și să facă arestările ce vor fi necesare. Era bînuit un individ ce se numia Carol Meyer, pe care poliția l-a arestat Vineria trecută. Arestarea acestuia a fost de o însemnătate enormă, căci agenții rusesci îl recunoscuseră ca un membru al comitetului central al nihilștilor din Petersburg.

Meyer tăgăduia la început, însă în urmă a mărturisit că face parte din membrii ce au plănuit un complot contra țarului. Executarea acestui plan era fixată pentru zilele Pascilor. Meyer a fost predat agenților rusesci și actualmente e pe drum spre Odesa.

Turcia și întreita alianță.

Cestiunea de a se invita imperiul otoman să adereze la întreita alianță e veche. S'au făcut multe tentative, pentru a hotări pe Sultanul Abdul-Hamid de a lua o pozițiune mai pe față pe eșichierul internațional; pînă acum toate aceste sforări au rămas fără-nici un rezultat. Sultanul urmează exemplul Rusiei și al Angliei. El voescă să-și păstreze libertatea de acțiune și evită de a se compromite față cu cineva. El nu voescă nici o alianță, care să-l impună angagiamente susceptibile, de a deveni într'o ȋi ambarasante.

S'a vădut în cestiunea bulgară cu cătă îngrijire imperiul otoman a căutat să evite ori-ce amestec. El nu voia nici să nemulțumească pe partisanii independenței naționale, nici să susțină pe față pe prințul Ferdinand. Cu chipul acesta Sultanul a abdicat la drepturile lui suverane. Toate aceste lasă a se înțelege, că Poarta otomană e hotărâtă mai mult ca ori-cînd să rămână neutră.

Cu toate aceste un sgomot straniu a fost răspîndit de unele țiare din străinătate. Se ȋie, că exregele Milan nu s'a dus la Constantinopol ca să facă o călătorie de plăcere. Depunînd coroana, Milan I. nu s'a lăsat de politică. El ar fi primit misiunea, — după spusele acelor țiare, — ca să convertească pe Abdul-Hamid să adereze la întreita alianță și a abordat chiar cestiunea față cu marele vizir, care s'a arătat dispus a-l secunda. Se mai ȋie, că Sultanul aflînd despre aceasta, ar fi evitat a rămâne singur cu Milan în întrevederile ce au

avut loc, pentru a-l împedeca de a aborda un subiect așa de delicat, pe care nu voescă să-l discute.

Ori-care ar fi puterea de convingere a lui Milan, putem ȋie, că e foarte puțin probabil, ca întreita alianță să-l fi ales ca ambasador special pentru această misiune.

Întărirea armatei rusești.

ȋarul a luat din nou dispozițiuni pentru ridicarea promptitudinii armatei rusești. O mulțime de schimbări în posturile de comandanți mai înalte arată, că conducerea armatei se gîndesc a îndepărta dela granița rusească pe comandanții de corp mai bătrîni și a-i înlocui prin persoane mai tinere și mai energice. ȋarul a dat totodată un ordin de ȋi, prin care publică regulamentul provisor pentru organizarea trenului auxiliar al armatei în cas de mobilizare. Dacă ne gîndim în sfîrșit, că pentru toamnă și în special pentru lunile August, Septemvrie și Octomvrie s'a pus în perspectivă convocarea rezerviștilor din anii de asentare 1879 și 1884 la deprinderi de arme în stil mai mare, trebuie să adintem, că toate aceste, împreună cu măsurile militare ale lunilor din urmă, nu dau tocmai o iconă îmbucurătoare despre pregătirile răsboinice, pe care le face guvernul rusesc.

La rîscumpărarea regaliilor.

Ministrul de finance a adresat sub Nrul 24.767/1889 următoarea ordonanță circulară către toate comitetele și orașele cu drept de jurisdicțiune:

Terminul de însinuare a protensiunilor de despăgubire în urma introducerii dreptului de cărmărit al statului, hotărît în art. de lege XXXVI/1888, respective prolongit în art. de lege V/1889, expiră în 30 Aprilie 1889.

Atrăgînd atențiunea (comitatului, orașului) asupra expirării acestui termen, totodată în mod repetat atrag atențiunea, că în sensul articolilor de lege citați, XXXVI ex 1888 și V ex 1889, pînă la termenul acesta, adecă pînă la 30 Aprilie a. c. 1889, sînt a se însinua la inspectorul de dare regesc conecernent sau la substitutul seu numit nu numai protensiunile de despăgubire, ci în toate ca-surile, în care proprietarul doresce a i-se stabili desdănnarea pe baza §§-lor 6—10 art. de lege XXXVI, adecă cu abateri dela venitul curat statorit la prescrierea dării de venit și interes după capital, sînt a se însinua în scris tot pe baza art. de lege XXXVI ex 1888 §. 10 și a art. de lege V ex 1889 și doveșile, care au să fie aplicate, sau dacă nu

are doveși scrise, sînt a se însinua în scris cel puțin modalitățile de dovedire, care voescă să fie aplicate.

Pe baza acestora, provoc din nou (comitetele, publicul orașelor), ca numai decăt să aducă pe calea cea mai acomodată împregiurărilor locale la cunoscința aceloră, care pe teritoriul (comitatului, orașului) au drept de cărmărit și de protensiune la despăgubire, că dacă protensiunile lor nu le însinuă cel mult pînă la 30 Aprilie 1889 la inspectorul de dare conecernent, respective la substitutul lui designat, preste tot nu vor participa la despăgubire. Să-i facă mai departe atenți, că dacă doresc, ca suma de despăgubire să fie statorită cu abateri dela baza ordinară pe baza §§-lor 6—10 din art. de lege XXXVI ex 1888, apoi nu este deajuns numai simpla însinuare, ci dovedirea cu abateri dela baza ordinară se va permite numai atunci, dacă asemenea cel mult pînă la 30 Aprilie 1889 tot la inspectorul reg. de dare sau la substitutul seu exmis vor însinua în scris și doveșile, sau dacă nu au doveși scrise, vor indica cel puțin modalitatea de dovedire, care voescă să fie aplicată. Căci altcum, chiar dacă s'a făcut însinuarea la timpul prescrist, dar' doveșile nu le-au așternut, respective nu le-au indicat, desdănnarea se va statori numai pe baza venitului curat, care a servit de basă la măsurarea contribuției de venit și de interese după capital.

Budapesta, 18 Aprilie 1889.

Weckerle m. p.

Demoralisația și tinereimea.

Brașov, în Aprilie 1889.

Va veni mîne-poimîne un istoric și va culege cu pricepere critică toate datele, care îi vor pute alcătui ilusia cea mai perfectă despre stările noastre de aȋ și despre spiritul, a căror manifestare sînt ele, ori despre felul cum s'a socotit cu stări și forma, pe care i-le-au impus alȋi. Căci aceasta e sensul istoriografiei moderne, să facă istoria desvotării spiritului omenesc. Astfel cele mai neînsemnate însemnări au aȋ valoare. O notiță scrisă pe o filă veche, un hîrb de vas ori instrument, o alusie în cînteculele populare deschid adese-ori perspective luminoase.

Așa va scrie și istoricul nostru român, considerînd tot...

Mă preumblu pe o stradă. Un preot superior mă întreabă, dacă eu sînt „Tribunist“ (a voit să ȋică „Român“, îmi pare), fiindcă m'a vădut umblînd la Sibiu cu „expulsatul nostru domn Simeon Popescu. Ce vrea domnia-lui, mi-a ȋis? Să vîdă; și-i ȋie: „Ei, eu sînt cam de toate“. Și dînsul? Nemțesc ȋis: „Der ist gescheidt. Der ist nu haben.“ (!) Adecă: „Domnia-lui e cumințe. Îl poți vînda“.

Autentic — nomina odiosa.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Shakespeare.

(Urmare.)

3.

Să căutăm pe om în stilul lui. Acesta explică opera, ne arată trăsăturile principale ale geniului și ne mijlocește ghicirea celor secundare. Fantasia lui Shakespeare e bogată, nemărginită, el încarcă ce scrie cu metafore, ideile abstracte se schimbă la el în tablouri în tot momentul; ele sînt multe, încât îi întunecă logica; el nu-și dă osteneală să explice, să dovedească, el copiază viziunile fantasiei. Metafora este forma cugețării lui. Fantasia îi lucrează chiar și în cele mai puternice pasiuni. Hamlet desperat cugeț la tatăl seu și își aduce aminte de tablourile mitologice, de care erau pline stratele; gustul contemporanilor le umpluse; tatăl seu seamănă cu „heroldul Mercur, care s'a scoborit pe o colină ce sărută cerul.“ Fantasia aceasta trebuie să fie violentă. Metaforele sînt sguduri. Celui-ce schimbă în figuri o idee sarbădă fără intențiune și natural, îi arde creurul. Metaforele sînt scântecuri ce luminează ca un fulger un tablou. Patima la Shakespeare e mai puternică decăt ori-unde și ori-cînd. Stilul lui este un ȋar de expresiuni turbate. Pare-că sbiară la fiecare cuvînt. Spre pildă scena a patra din actul al treilea Hamlet. E un stil nebun. Dar' veți ȋie, că Hamlet

e nebun de jumătate, că a trebuit să vorbească astfel. În realitate Hamlet este identic cu Shakespeare. Stilul lui e pretutindenea așa, neînfrînat. Shakespeare e neliniștit, își concentrează toată puterea în tablourile și ideile sale, se adîncește în ele. Stai încremenit înaintea acestor metafore convulsive, orbitoare. Vorbele își perd înțelesul, frazele se schidoleasc, paradoxurile stilistice sînt regulă. Poetul te orbesce, te revoltă, te îngrozesc, te respinge, te cucerește. Spiritul simte numai direcțiunea și frumseța cîntecului sublim. Atătu nu e de ajuns. Această putere de concentrare este duplicată prin scurtîimea treceilor; poetul măsură cu două vorbe distanțe grozave; în două momente ce urmează unul după altul se află în două părți de lume opuse. El zboară, noi ne țîrim pe urma lui. Deci nu ne mai mirăm, că expresiunile aceste violente, nepregătite, năvălesc ușor și din belșug, se imbulzesc și nu află loc. Exemplu: Romeo și Iulia vorbesc așa. Blăstemele reginei Margareta regelui Lear ar fi deajuns pentru un institut întreg de nebuni și pentru toți apăsății din lume. Sonetele sînt un delir de idei și tablouri. Producțiunea aceasta îl face neînfrînat, fără șir în stil și năvalnic la vorbă. Cu alte vorbe: spiritul lui Shakespeare primia lucrurile organizate și complet, el cugeța complet, noi cugețăm parțial. Stilul lui nu se poate împacă cu al nostru. Noi în totdeauna ne sîlim după claritate și corectitate, nu reproducem viața. Lui Shakespeare nu-i pasă

dacă este neclar, incorect, el ne dă viața. Din complicata lui pricepere, din colorita lui viziune, el rumpe și ne arată un fragment; noi să ghicim întregul. Într'o vorbă e un tablou întreg, un rezonament scurta, o colecțiune de idei, un gest, o mușcătură în buze ș. a. Toate frazele indică tablouri; nici una nu e o idee mărginită. De aceea Shakespeare este mai ciudat și mai puternic, mai întunecos și mai productiv decăt toți poeții, cel mai neînfrînat ofensator al limbii, cel mai extraordinar creator de suflete, cel mai mare desprețuitor al logicei regulate și al rațiunii clasice, el pricepe mai bine decăt toți să ne trezească o lume de forme și să ne arete plămui vii.

4.

Să reconstruim lumea aceasta. Poeții nu copiază pe nimerite obiceiurile ce îi încungură, ci aleg ce se potrivește mai bine cu talentul lor. Tragicii francezi din al XVII-lea veac sînt logici, moralști și retori, ei numai cu societatea finală se ocupă, plebeul e desconsiderat; rațiunea, sublimul și gustul bun domnesc la ei. La Shakespeare fantasia slobodă de lanțurile rațiunii și moralei este calitatea preponderantă. El primesce toată natura în toate fețele și formele. El nu vrea să nobiliteze, copiază și copia vrea să o facă mai frapantă decăt originalul. De aceea teatrul acesta nu are demnitate; demnitatea e rolul înfrînării, nobleței. Persoanele lui Shakespeare își permit

ori-ce, ca oamenii în viața ȋilnică; erupțiunile pătimașe vin după acțiuni și dialoguri de toate ȋilele, ca în realitate, unde aceste sguduri sînt curate întemplieri. Hamlet întreabă ce oară este, găsescă că vîntul e aspru, vorbește de fanfarele ce se aud în depărtare și ajunge la momentul, unde spiritul tătu-seu se provoacă să-l răsbune. Rațiunea stăpînescă obiceiurile; de aceea cele descrise de Shakespeare nu sînt înfrîmate. Natura curată este violentă, oarbă, aprinsă, mâniașă ca un copil. Persoanele lui Shakespeare au sânge colcăitor și sînt iuți la faptă, nu se stăpînesc, în durere ca și în iubire; pretutindenea găsăm furia nechișuită a primului afect. Spre pildă compară scena în care Capulet anunță Iuliei, că o va cununa cu Paris, ce vorbe la el, cînd fata îi spune, că nu e mîndră de asta! cu mânia lui Orgon din Tartuffe, la Molière; să veȋi deosebirea între ambii poeți și ambele civilizațiuni. Contradicțiile îi nebulnesc pe acești oameni. Nu e dar' de minune, că aici cu vîința nu e cunoscută, ea e o pedecă, deci la o parte o ea; ea este rodul rațiunii și moralei; natura și patima rodese crușime. Vorbele lui Shakespeare nu înfrînescă să le traducă aȋ. Dialogurile lui sînt pline de alusii sensuale. Curtoasia asemenea este rodul reflexiunii superioare, este umanitatea și bunătatea aplicate la întemplierile vieții ȋilnice. Și ea lipsește aici. Spre pildă dialogul Beatricei cu Benedict din

„Mult sgomot pentru nimic“ e plin de „prostule“, „lașule“, „dobitocule“, „neună“ ș. a. Insulele sînt complete ca și la Rabelais. Faptele sînt ca și vorbele. Fără milă, fără rușine. Ucid, otrăvesc, pângăresc, umplu bina de crime. Sînt obiceiuri de lupi și hienae. Scenele răsboaielor civile sînt aduse pe scenă toate. Spre pildă actul IV. din a doua parte din Henric VI. Natura e urită aici și e adevărată. Și aceste obiceiuri le găsim și în cercuri superioare. Cornwall, în regele Lear, leagă pe Gloster de un scaun și îi scoate un ochi și îl calcă, pentru-că i-a ajutat regelui să fugă. Așa sînt obiceiurile, năravurile neînfrîmate, ca ale veacului și ca fantasia poetului. Fantasia liberă, neîmpodobită, copiază viața ȋilnică primitivă; fantasia concentrată, atotputernică, copiază uriciunile și exagerările cu detalii intime, expresive, exacte, încât simți din toată vorba o civilizațiune întreagă. Această întocmire a obiceiurilor și această energie ne duce la aceeași capacitate minunată, înfinită, la care ne-a dus și stilul.

5.

De pe acest fundament general s'a des-făcut un nouraz de plămuii intensiv luminate, deosebite. Puterea aceasta productivă dă vorbelor postului o importanță extraordinară. Fiecare frasă a persoanelor lui ne arată și caracterul, temperamentul, gestul, privirea lor, nu ideea numai. Aȋm de o mie de ori mai mult decăt aȋm cu urechia, vorbele sînt scân-

Alt cas nu spun. Și acesta l-am spus, fiindcă e bine să vorbești cu date sigure, și acesta e foarte sigur.

Și acum întreb: Nu a fost vorba o mică expresiune a acelei boale, căreia i s-a dat numele „vănătoare de suflete”? Și acest fel de mici expresiuni nu-ți spun, că la cel-ce le scapă poți găsi un protector, numai să te dai în voia și în urmele lui? Și dacă nu te simți harnic să ieși prin propriile merite, fără ajutorul altuia, la suprafață, nu te vei da rob la dînsul? Și dacă te ai dat rob, nu ai ajuns la o poziție, pe care nu o meriți, și nu ai călcat dreptatea în picioare? Și dacă ai călcat dreptatea în picioare, nu ai comis un act imoral și deci demoralizator? Și cine ți-a dat ocaziune să faci acest act, nu e isvorul acestei demoralizații?

Eu cred că nimenea nu va dice nu.

Și mai cred, că între cetitorii acestui țiar vor fi mulți, foarte mulți, care vor fi fost puși în fața acelorși întrebări, ca și mine. Cînte celor care resistă seducțiunii!

La capitolul patru din „Testamentul nou” se dice despre Christos. „Și earăși l-a dus pe dînsul diavolul în un munte foarte înalt și i-a arătat lui toate împărățiile lumii și pe slava lor. Și i-a zis lui: „Aceste le voi da ție, dacă cădînd te vei închina mie”. Atunci a zis Isus lui: „Mergi înapoia mea, Satana, căci scris este: Domnului Dumnezeuului tîu să te închini și lui unuia să-i slujești”. Atunci l-a lăsat pe el diavolul, și iată ângerii au venit la dînsul și-i slujau lui...”

Ear' la capitolul șapte se dice: „Păzî-ți-vă de prorocii cei mincinoși, care vin la voi în haine de oi, ear' în lăuntru sînt lupi răpitori...”

Citez bisericește, fiindcă eu la fețe bisericești am experiat ce am spus.

Dar' reviu. Ce va constata un istoric obiectiv din aceste casuri înalte, scrise și nescrise? Va dice: „Mulți oameni din epoca aceasta au fost predați amorașiei ei de ei; și astfel prea le lipsa liniștea ce e de lipsă la dreapta judecare a ideilor și faptelor altora, că astfel prea au fost aderenți ai proselitismului de idei și vînătoare de partizani. Nu m'as mira, dacă m'ame—poim'ane s'ar descoperi vre-un document, din care să se vadă, că aceste porniri bolnave i-au dus așa de departe, de s'au și ucis unii pe alții, că în temniți vîd că s'au înfundat. Asta a fost prea mult. Înțeleg să ai credința, că tu vei fi făcînd bine ce faci, înțeleg să cauți a-ți lumina neamul, să cînte te acușă nu te-ai fi cunoscînd; dar' să cauți a „sdrobi” (!) oameni, care în adevăr jertesc din viața lor pentru a se pune în serviciul aceluiași neam, care primesc să stea cu anii în închisori, a fost prea mult. Ci adevărul nu moare nici-odată. Căci ori-cât de materialisti, nu în filosofie, vor fi oamenii, ori-cât ar perde unii din vedere, că mai ales fiind puși la locuri înalte, sînt datori să lucreze numai pentru binele celor ce i-au pus, nu numai pentru al lor, totdeauna se vor găsi și oameni, care vor avea sentimente curate, care vor să se vorbească la inimă națiunilor și să le convingă, care le este calea lor dreaptă, să le lămuirească sentimentele ce le mișcă și să le mijlocească împlinirea dorurilor cuminți și îndreptățite. Cine lucrează în contra lor o pășese ca scorpionul. Adecă dacă prîndi scorpionul într-un păhar și concentrezi rațele soarelui cu o lîntă și le arunci așa pe el, îl cuprinde cumplită iritațiune. El vrea să scape, și așa apărîndu-se, se împunge singur cu acul său veninos și moare. Este un sinucid înconșiu.

tei ce se ridică dintr-un foc ce nu-l vedem cu ochii, dar' îl vedem în gîndul nostru. Această însușire a frașei, de a desvîli atîta lume de sentimente și forme, se naște din lumea sentimentelor și tablourilor ce o compun. La scrierea fraselor Shakespeare trebuie să fi simțit tot, ba și mai mult din ce simțim noi la cetire. Este naturelul simpatetic al genului său. Comentarea unor vorbe umple așteptări întregi; și așa ne și succede a ghici mulțimea ideilor indicate numai de el. Așa e un vers. Versul următor este tot așa; concentrarea și iuțimea fantasiei lui numai așa ne-o putem măsura. Așa e el. Persoanele lui poartă timbrul lui; sînt mașini fantastice, fără voință și rațiune, pătimașe, naturale. Cum sînt ele? Pe treapta cea mai de jos sînt prostii, flecării, dobitocii. Fantasia există deja la omul la care rațiunea e netrezită și există încă și după ce rațiunea a încetat. Oamenii acestia merg orbesce după fantomele care poporează creierul lor stupid ori mecanic. Nici un poet n'a înțeles acest mecanism mai bine decît Shakespeare. Spre pildă observă figura lui Caliban în Furtuna, a lui Ajax și Cloten în Cimbeline, a flecarului Polonius în Hamlet ori a perfectissimei doice din Romeo și Iulia. Fantasia mecanică i-a inventat.

6.

Fantasia sprintenă, îndrăzneată, orbitoare, mișcată, dă naștere persoanelor de spirit. Spiritul e felurit. Cel francez e

Așa cugetau oamenii tineri atunci, și au avut dreptate să cugete așa.

Astfel cred eu că vom ceti m'ame—poim'ane pe vre-o pagină a istoriei noastre moderne. O va fi spus și dl Baritiu în „Istoria Românilor din Transilvania în secolii XVIII. și XIX.”, la a cărei tipărire academia va veni în ajutor autorului, după-cum cetesc ulterior în raporturile despre ședințele sesiunii din anul acesta.

„Așa cugetau oamenii tineri atunci”.

Eu știu, că așa și cugetă. Numai că eu cred, că ei ar trebui să dea și probe să le vadă toată lumea, că așa și cugetă. Cred, că tinerimea (și aici nu înțeleg numai pe aceea, care trece acum prin saletale universităților, ci și pe aceea care a intrat de cîtva vreme în viața practică) ar trebui să se întrebă: unde se începem noi a ne manifesta? De unde se începem a ne lămuri gîndurile comunicându-nile și a ne premeni și lămuri idealele naționale.

Mai cred că nimeresc o idee a tinerimii, dîcînd că pentru aceste manifestări ea ar trebui să aleagă un teren, pe care îi este posibil a vorbi și a lucra cu cea mai mare obiectivitate. Spre pildă: „Asociațiunea” este o societate, în care fiecare element trează ar găsi ceva de lucru. Cine mi-ar putea lua în nume de rău, dacă m'as pune în fața ei și i-aș dice: „Ce ai făcut până acum; eu, tinerimea, vreau să știu, căci m'ame—poim'ane eu voi dispune de tine, și vreau să știu ce ai reușit și ce nu ai făcut? De literatura noastră cum te-ai îngrijit? Cultura noastră cum vrei să o propagi?”

Cel puțin pe acest fel de terene i s'ar permite tinerimii să se arete așa cum este. Sub comanda unor boeri e posibil că o parte a ei ne pare chiar mai neagră decît cum este. Și eu cred până acum, că ea se va și manifesta așa...

Vreau să mai observ ceva, o analogie. Junimiștii politici din România au fost o vreme numai junimiștii literați dela Iași. Apoi au făcut un guvern și vor face un partid. Trebuie dar' să pornească acest fel de manifestări ale „tinerimii” dela un punct remarcabil politic? Trebuie ea să aștepte acest punct? Nu-i va fi bine dacă l'ar aștepta mai prepartat prin agonisirea de idei și experiențe de caracter pur cultural? Eu cred că da. Și mai cred, că o manifestare astfel întemeiată va avea alt efect. Pe ce se întemeiază multe, prea multe dispozițiuni de ale „onorabiliilor” noștri? Pe relațiuni de rudenie. Cutare om e rudă cu cutare domn din apropierea cutărui comitet. Să-i dăm un stipendiu! L'am adus dela școală? Trebuie să-l punem în post. L'am pus. Ce bine a lucrat? Ce lucră? Nimenea nu răspunde. Aceste treburi nu s'ar mai face. Aceste temeieri familiare (!!) de hatururi ar lipsi. Cultura adevărată nu le-ar suferi, cultura adevărată le-ar șterge ca pe o pleavă. Exemplul e ca dela noi. Învețătura este, că multe defecte n'ar mai vețui, dacă tinerimea ar avea privilegiu a se pune în conflict la faptă cu toți cei care mai ocrotesc aceste defecte, dacă lămurindu-se ea pe sine, în felul cum dîceam, s'ar face aur lămurit în focul ideilor și luptei pentru curățirea imoralității. Înceapă de unde se poate. Oamenii de omenie, care se-i dea totdeauna sfatul cel mai sincer, informațiunile cele mai exacte despre ce a fost și un sfat bun, când are lipsă, de ce ar trebui să fie, mai sînt încă...

Cui ar face obiecțiunea, că aceste gînduri ar pune pe un pitic în fața unui uriaș, pe un „nîmic” în fața unui „tot”, i-aș spune

numai o glumă nemțească. Un student mic la stat dase în ceartă cu un gardist uriaș. Gardistul îi dice: „Tine-ți gura, că te bag în buzunar”. Studentul: „Bagă-mă, atunci vei avea mîntie m'ar în buzunar”.

Betrânul.

CRONICĂ.

Dela Curte. Din Viena se scrie, că Maiestatea Sa Împărăteasa-Regină Elisabeta dimpreună cu Archiducea Maria Valeria vor pleca luni în 29 I. c. cu trenul separat dela Ischl la Wiesbaden, unde vor petrece trei săptămîni. Se vorbește, că din Wiesbaden Maiestatea Sa va merge la Heidelberg. Joi în 25 I. c. va sosi dela Ischl la Viena Maiestatea Sa Monarhul și va petrece în palatul dela Schönbrunn.

Regimentele Archiducelui Rudolf. Principele de Coroană Rudolf a fost proprietarul regimentului de infanterie Nr. 19, al regimentului de artilerie Nr. 10 și al regimentului de ulani Nr. 1. Este datină, că după moartea proprietarului, regimentele nu mai folosească numirea lor veche, și atunci lîngă numărul regimentelor se adaugă „Vacat” în loc de numele proprietarului. Numitele trei regimente, al căror proprietar a fost Archiducele Rudolf, până acum nu au primit din partea Monarhului nici o dispoziție în privința altui nume nou, astfel ele poartă numirea de „Vacat”.

Archiducele Wilhelm în Sibiu. Al-teța Sa Archiducele Wilhelm, inspectorul general de artilerie, va sosi încă în decursul lunii acesteia în Sibiu, ca să petreacă în orașul nostru cîtva timp.

Archiduci avansați. Din Viena se telegrafează, că între cei avansați cu terminul dela 1 Maiu 1889 sînt și doi archiduci. Anume Archiducele Leopold Salvator avansează la rangul de major, ear' Archiducele Francisc Salvator, mirele Archiducesei Maria Valeria, la rangul de căpitan.

Secretar de stat în ministerul de finanțe a fost numit decît Maiestatea Sa deputatul și profesorul Ludovic Lång. El a depus alaltăieri jurămîntul în mînile ministrului de finanțe Weckerle și intră în funcțiune astăzi. Totodată a înscințat Lång pe președintele casei deputaților, că depune mandatul de deputat al orașului Pápa, avînd a a se escrie pentru acest mandat alegere nouă.

Comite-suprem în Neoplanta. Lui „Pester Lloyd” i-se telegrafează din Neoplanta, că în cercurile maghiare și sîrbesci „credințioase statului” din acel oraș se vorbește, că în locul răposatului „patriot” Felix Paracetics va fi numit comite-suprem în Neoplanta notarul orașului Biserica-albă Mihail Niamesny.

Un țeran pentru școală. Primim următoarea scrisoare: În Pilul-mare, — comitatul Aradului, — în Sămbăta Pascilor a răposat în etate de 63 ani țeranul Florea Gurbădan, care încă abia ca copil de 10 ani rămînînd de tot orfan, tineretă și-a petrecut-o ca servitor până la vîrsta de 20 ani. Atunci căsătorindu-se, cu banii cîștigați cu serviciul și cu puțină moștenire de 80 fl. bani răi, precum erau pe atunci, a început economia de sine stătătoare, a cărei rezultat a fost, că prin o viață foarte onestă, muncă neobosită și fără de a se folosi de mijlocul egoist al cămătăriei, și-a cîștigat o avere frumoasă de 10—12 mii florini în realități. Deși om nesciutor de carte, învețătura a știut-o prețui, căci pe unicul fiu al său l'a purtat cu sîrguință la școala sătească, unde acela, spre marea bucurie și mîndrie a părintelui său, a devenit sciutor de carte. Înainte cu 4—5 ani perîndu-și pe acest fiu și rămînînd fără următori din averea sa a testat 20 jughere pămînt arător în valoare de 2500 fl. sîntei biserici din loc, cu expresa destinațiune, ca acela să-l folo-

sească învățătorii locali români greco-orientali ca supradotațiune preste salariul lor din vigoare regulat și statoric până acum de comuna și forurile superioare bisericești. După-cum se vede fieciertatul, ca țeran simplu, a vîdeț că dintre slujbașii poporului nostru învățătorul e acela, care poate face cel mai bun folos neamului său și care pentru munca sa obositoare este mai slab dotat. Acestor luminători ai poporului a întins ajutorul său, când în testament a pus expres, că pămîntul dăruit de dînsul să-l folosească învățătorul preste dotațiunea ca o are dela comuna bisericească; adecă biserica nu are dreptul, ca devenind acest pămînt în folosința învățătorilor, să micșoreze salariul învățătoresc. Fericit neam de oameni am fi noi Români, dacă nu numai între țerani, dar' și între cărturarii noștri s'ar afla mulți oameni cu astfel de gînduri.

Anunț. Societatea „Concordia” din Blaj își va ține balul amănînt din iarna trecută Duminică în 28 Aprilie a. c. st. n. în sala „Hotelului Național” din loc. La care este invitat cu toată onoarea onoratul public local, cît și cel din afară. Oferte benevole se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale diaristică. Blaj, 23 Aprilie 1889. „Concordia”.

Pe jos dela Gratz până la Sibiu. Un oficer din regimentul de infanterie staționat în Gratz a făcut rîmășag, că el în 14 zile va ajunge pedestru dela Gratz preste Viena, Budapesta și Arad la Sibiu. Drumul dela Gratz până la Sibiu e de 140 mile; oficerul plecînd din Gratz, a sosit la Sibiu pe jos în 13 zile, mai nainte cu o zi decît a fost vorba în rîmășag. După trei ciasuri dela sosirea lui în Sibiu, oficerul a plecat cu trenul îndrîrît la Gratz. Rîmășagul e de 1000 fl.

Înbuleul lui Billroth. Profesorul dela facultatea de medicină din Viena Teodor Billroth își sîrbează Vineri în 26 I. c. aniversarea a 60-a a vieții. Numeroșii lui elevi îl vor felicita în ziua de 6 Maiu, când vor avea loc totodată și felicitările oficiale.

Prîntul Ferdinand de România, după-cum se telegrafează din Sigmaringen, a plecat ieri de acolo la Berlin, pentru a vizita pe împăratul Wilhelm. Din Berlin presumptivul moștenitor al tronului român va pleca în România.

10 Aprilie în București. „Agence Roumaine” anunță, că în 10 Aprilie v., ziua născerii și urcării pe tron a regelui Carol, a avut loc în București un concert de masale, cu care prilegiu poporațiunea a aclamat cu entuziasm pe regele înaintea palatului. Asemenea se fi fost aclamat după aceea și ministrul-preșident dl Lascăr Catargiu.

Cîntăreți brașoveni în București. „Pol. Kor.” aduce următoarea știre din București: Corul de bărați și dame cu musică din Brașov, sosit aici cu tren separat la invitarea coloniei germane, a dat astăzi (22 Aprilie n.) în „Ateneul” nou clădit un concert, care a avut un succes strălucit. Sala pomposă a fost de tot plină. Regele și regina au asistat la concert și au aplaudat după fiecare piesă. Dintre diplomați au asistat alegeții Austriei și Germaniei. Înainte de plecare părechia regală a mulțumit tuturor participanților pentru frumoasa producțiune. În vestibul regina s'a întreținut cu damele din cor, exprimându-și deplina mulțumire cu producțiunea.

Căsătoria principelui Ferdinand de Coburg. Se declară inexactă școarea, că călătoria principesei Clementina în Austria ar avea oarecare legătură cu negocieri menite să pregătească logodna principelui Ferdinand al Bulgariei cu o principesă din familia Orleans. E cestiune tot de căsătorie, dar' se crede că e vorba de o principesă, care aparține unei alte familii.

Când a izbucnit revoluțiunea maghiară la 15 Martie 1848, principiele, pentru a căror realizare dîceau că vor lupta Maghiarii, erau dintre cele mai fermecătoare.

Egalitate, fraternitate și liberalism erau cuvînte ce nu puteau să lase reci nici pe Români.

Iată de ce vedem deci în rîndurile armate luptînd pe un Borlea contra lui Iancu, căruia mai tîrziu îi ridică peatră pe mormînt și pe care l'a ajutat în zilele nefericite ale sale.

Am cunoscut pe acest Borlea. Eram prea tînăr pentru a-l înțelege, când vorbea despre pătania mai multor Români bravi, care au luptat alături cu honveții lui Kossuth.

Totuși îmi aduc aminte de un lucru. El dîce: „Ne-am înrolat cu toții, pentru-că pe deoparte ne silia cărmuirea, dar' nu este mai puțin adevărat, că cei mai mulți dintre noi credeam, că Maghiarii luptă în adevăr pentru desrobirea lor și a celorlalte popoare din monarchie. Și cum pe atunci între Români, deși ar fi existat unite de vederi, nefîind un organ, prin care noi să ne exprimăm aceste vederi și să ținem astfel o continuă legătură sufletească între toți de același sânge, când Iancu s'a rîsculat contra Maghiarilor, care pentru a perde românimea din Transilvania, au alipit Ardealul către Ungaria, noi cei care luptam în tabăra maghiară nu sciam de ce s'a rîsculat Iancu, nu sciam nici despre decisiunile luate în câmpul libertății dela Blaj”.

La cestiunea fondurilor grănițerești românești dela Naséud.

(Urmare).

III.

Acest înalt rescript exprimă intențiunea (Absicht), că fondurile școlastice năsedene nu mai formează proprietatea fostelor comune grănițerești, de prezent comunitatea grănițerească în înțelesul punctului 4-îm din instrumentul fundațional; că acele n'au să se administreze decît adevărații proprietari, adecă decît a fostii grănițeri; că din stipendii și din celelalte venituri ale fondurilor de acum înainte n'au să fie împărțășiți numai următorii grănițerilor, — mai departe, că de acum înainte administrațiunea are să se poarte decît a comune politice prezente; că înaltul regim, printr'un număr nețermurit de membri numiți în comitetul de administrațiune, precum și prin numirea directorului administrațiunii (Csokán János; nota scr.), apoi prin aprobarea alegerii președintelui comitetului, precum și prin vîrîrea în comitetul de administrațiune a acestor de membri, care se vor numi spre acest scop din partea comitetului județului (comitatului) (adecă de Măria Sa baron Bánffy; nota scr.), — nu numai voește să influențeze administrațiunea, ci însuși să o conducă; că din stipendii și celelalte beneficii ale fondului, în înțelesul amintitului înalt rescript ministerial, afară de următorii fostilor grănițeri să se mai împărțășcă nu numai copii de ai familiilor aflătoare de mai înainte în comunele grănițere, care însă nu au fost grănițeri, dară care au emigrat, — după desființarea graniței, — din Galiția, Bucovina, Rusia, România, Maramureș etc., și s'au așezat în comunele foste grănițere, — și astfel acum în acest înțeles au să fie făcute și statutele de administrare.

Preste tot determinările înaltului rescript ministerial Nr. 31507 stau cu principiele din instrumentul fundațional sancționat decît Prafnalta Voastră Maiestate ces. reg. Apostolică în cea mai bruscă contradicțiune, tot într'o asemenea contradicțiune stau ele și cu hotărîrile Prafnaltei Voastre Autograf al Maiestății Voastre c. r. A. d. d. 27 August 1861, în care Maiestatea Voastră S'a îndurat a recunoaște dreptul de proprietate exclusiv al fostilor grănițeri la averea fondurilor.

Nu este însă deajuns cu încercarea, de a jigni în proprietate și bunul ei pe prearespectuos subsemnata poporațiune, din contră Excelența Sa dl ministru reg. ung. al culelor trebuia să mai aducă spre acest scop și un pretext ca dovadă, și aceasta, spre cea mai adîncă mîhnire a noastră, l'a și născocit (erfunden) și exprimat; — și adecă: cu toate-că dela militarizare, moșii și strămoșii noștri au fost totdeauna devotați Prafnaltei Tron, glorioasei dinastii Habsburgice, monarchiei și patriei; cu toate-că credința lor cea neclătită a fost totdeauna recunoscută din partea înaltului Tron; cu toate-că istoria regimentului al II-lea românesc de graniță (singurul de infanterie decorat cu marea medalie de aur decît Maiestatea Sa; nota scr.) dovedește,

Cele audite la 1879 din gura fostului revoluționar le-am înțeles mai tîrziu. Fîind la Constantinopol acum trei ani, am întîlnit și am petrecut mai multe zile în apropierea dlui Const. Padeano, membru activ al revoluțiunii din Muntenia, și care exilat fiind după înăbușirea rîscocălei de aici, a fugit în Turcia, de unde nici nu s'a mai întors apoi.

Acest venerabil bîtrîn, între alte multe ce mi-a spus despre revoluțiunea din 1848, mi-a vorbit și despre acei Români munteni, care s'au dus și au luptat în tabăra generalului Bem contra armiei rusești.

— Rușii în totdeauna au fost priiviți de noi ca dușmani, și astfel era natural, ca să primim cu plăcere apelul ce ni-l făcuse Kossuth: să mergem și să luptăm cu el pentru realizarea principiiilor mării revoluțiuni. Despre unirea Ardealului cu Ungaria, precum și despre cauzele pentru care Maghiarii doriau unirea, — numai tîrziu luarm cînosință.

Cată durere nu a simțit bîtrînul liberal, care cu lacrimi în ochi îmi vorbea despre modul, cum chiar C. A. Rosetti organiza acea mică trupă de munteni, care se duseră să lupte sub Bem, comandant al armatei maghiare, contra Rușilor, — când i-am dat tabloul vieții de achi a Românilor din Ungaria și Transilvania.

Acum de curînd s'a dat la lumină o scrisoare a bîtrînului Kossuth, fost guvernator al Ungariei.

Ea este o dovadă, că șefii revoluțiunii din România, chiar și când fu vorba despre uni-

tot te pui cu el la masă apoi; nu e supărat. Viciile și-le dă pe față așa de naiv, de il ierți. Adam a cădînt în veacul nevinovăției, cum n'ar căde el în veacul depravației? El dice așa. El e imoral sincer, încât abia fi mai poți dice că e imoral. Până la un punct scii de conșiență; de aici încolo natura devine stăpîna și faci ce vrei, fără să-ți pese de drept și nedreptate. Așa la o recrutare, Falstaff scapă pentru bani pe toți bogății și voinici și adună numai gunoii. Scuse are totdeauna. E mincinos și minte din deprindere, e firea lui să mință. Și dacă îi dovedești minciuna, ride și el și „extemporează comedii”. Această figură e unul din favoriții lui Shakespeare și anume, pentru-că obiceiurile lui sînt curat naturale și spiritul lui este rudă cu al poetului. (Va urma.)

Revoluționarii români și cei maghiari.

De Ioan Russu.*

În revoluțiunea dela 1848 din Transilvania și Ungaria în oștirile maghiare alături cu soldații maghiari au luptat și Români, înrolați între honvețimea care combătea armile lui Axente și Avram Iancu.

Lucrul este curios, dar' se explică.

Iată cauzele.

*) Reproducem această schiță din numărul festiv al diarului „Românul” din București, apărut cu ocaziunea aniversării a patra a morții lui C. A. Rosetti.

Nr. 176/1889.

[710] 3-3

Edict.

Ilie Rotar, gr.-cat. din Șeica-mică — Transilvania, protopopiatul Mediașului, — care în 1873 și-a părăsit cu necredință pe legitiima sa soție Ana Vitie Martianu, fără a i-se scuti ubicațiunea lui, — este provocat din partea subscrisului oficiu, ca în termen de **1 an și 1 zi** dela datul prezent să se reîntoarcă spre convețuire cu legitiima sa soție. La din contră, după expirarea acestui termen, și în absența lui se va suscepe, pertracta și delibera procesul divorțial contra lui.

Oficiul protopopesc greco-catolic al Mediașului.
Mediaș, 25 Martie 1889.

Ioan Moldovanu,
protopop gr.-cat.

INSTITUTUL TIPOGRAFIC

din Sibiu

execută tot felul de lucrări tipografice și îndeosebi tipăresc

cărți de tot felul,
anunțuri de căsătorie,
anunțuri funebre, placate,
bilete de vizită,
conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile moderate.

De asemenea Institutul primesc în editură cărți școlare și în genere cărți menite a fi răspândite în popor, precum sunt: povești, snoave, poezii populare, istorioare morale, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii, scrise în stil popular, și alte de asemenea.

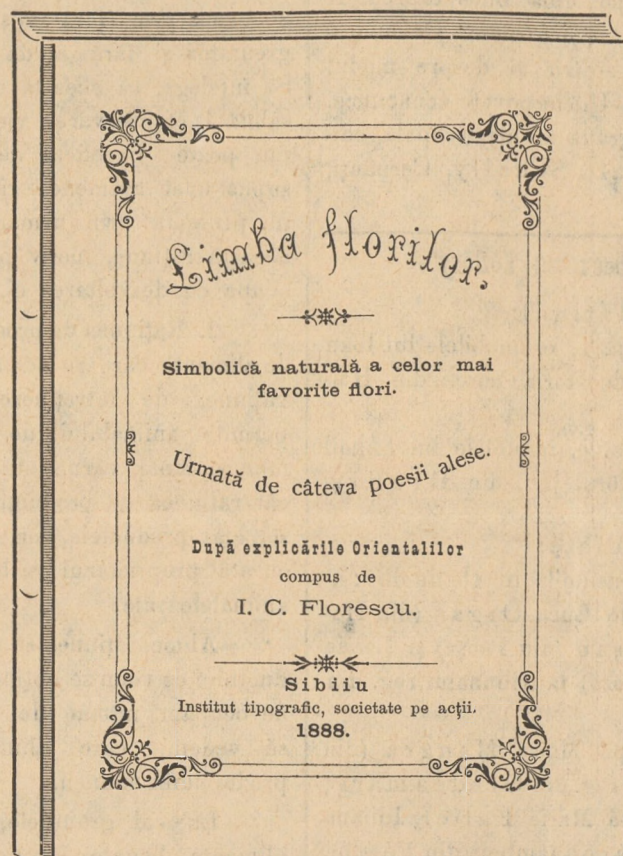
Condițiunile editurii urmează a fi stabilite prin bună învoială între autor și direcția Institutului.

[666] 12-50

INSTITUTUL TIPOGRAFIC

recomandă ca foarte potrivit

CADOU DE SUVENIRE.

În legătură de pânză colorată, tabla titlului imprimată cu aur.
Prețul unui exemplar 50 cr. = 1.50 lei.

NB. Pentru trimiterea prin poștă 5 cr. v. a. de exemplar.

Avis pentru cumpărători de spirt!

Conform noiei legi de spirt, toate fabricile de spirt industriale sînt supuse unei dări egale. În urma acesteia de aci înainte numai **calitatea** mării poate să formeze obiectul concurenței. Spre a pute oferi ceea-ce astăzi e cu puțință pe terenul **mărfurilor de calitate mai bună**, prin domnii frați **Fabritius**, căldărari și fabricanți de mașini aici, am lasat să se facă o reconstruire a aparatelor noastre de destilare și rugăm pe onorabili domni cumpărători de spirt să se convingă prin o probă de **mică**

marfă colonială de 91—92%

ce există în comitatul Sibiuului.

Frații Hager,
fabrică de spirt în Sibiu,
Dreieichenstrasse 5.

[712] 3-8

INSTITUTUL TIPOGRAFIC ÎN SIBIU

recomandă:

Articul de lege XXI. din anul 1886

DESPRE JURISDICȚIUNI,

și articolul de lege XXIII. din anul 1886.

DESPRE PROCEDURA DISCIPLINARĂ.

Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Nr. 28.506/VI. b.

Ordonanțe ministeriale

pentru introducerea legii comunale
(Art. XXII. din 1886.) Prețul 12 cr. v. a.

Articul de lege XXII. din anul 1886

DESPRE COMUNE.

Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Sz.-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1889

la

„Amicul Familiei.” Diar beletristic și enciclopedic-literar — cu ilustrațiuni. Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 zi a luni în numeri câte de 2—3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articoli sociali, poezii, romane, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează chestiuni literare și științifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindena, precum și a celorlalte populațiuni din patrie și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte-o oară plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivizilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plătitibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„Preotul Român.” Diar bisericesc, școlastic și literar — cu ilustrațiuni. Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ coale; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articoli din sfera tuturor științelor teologice și între acestia mulțime de predici pe Dumineci, sărbători și diverse ocațiuni, mai ales funebre, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literare; și în urmă tot soiul de amănunte și scrii cu preferența celor din sfera bisericească, școlastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., — pentru România 10 franci — lei noi, plătitibili și în bilete de bancă ori marce postale.

— **Colectanții primesc gratis tot al patrulea exemplar.** —
— **Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere.** —

Tot de acolo se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere, inveditată și apretată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet.) Broșura I, II. și III. Prețul broș. I, II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl. v. a.

Merinde dela școală sau învățături pentru popor, culese din diarul unui școlar, de Dr. George Popa. — Opul acesta, pentru poveturile lui valoroase, are să ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre populare. Dl. autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un diar de școală ce și-l făcuse ca elev de anul I. al școlii populare superioare din Câmpeni, va să dică precând era în al 4-lea an de școală. În acest diar se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din școală, cât și afară de școală, o colecțiune bogată de diferite poveturi primite dela învățătorul seu, pe care autorul le-a prelucrat și desvoltat cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală religioasă, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa că singur numai câteva din cele 32 capitole, cum ar fi de exemplu capitolul despre fum, despre curățirea trupului etc, ar fi de ajuns pentru a merita să nu lipsească din nici o bibliotecă populară românească. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui exemplar cu porto franc e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzarul. Novă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Idealul perdut. Novă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novă originală. — Continuarea noiei: „**Idealul perdut**” — de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Fântâna dorului. Novă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean orașul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul Sihastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepoțelul. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé, de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însore. Novă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea, după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, trad. în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiunii din Fiume prin Vincențiu Nicoră, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. regine României. Prețul 15 cr.

Poezii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poezii populare, culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puil ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca „Săteanului Român.” Cartea III, IV. Cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la ambele 50 cr., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca „Familiei.” Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete, din economie, industrie, comerț și chimie. Prețul 50 cr.

Economia pentru școlarele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vasilie Gr. Borgovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatică limbii române pentru școlarele populare, în trei cursuri, de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manual aprobat prin ministerul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nrul 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebre, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în școala populară pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavril Trifu, profesor preparand. Prețul 80 cr.

Cuvântări bisericesci la toate sărbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 24 coale 8° mare, hârtie fină. — Numele d-lui I. Papiu este mult mai bine cunoscut clerului român, decât să fie de lipsă a mai recomanda acest nou produs al d-sale. Clerul român a învățat a-i apretul scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. — Noul tom de

predici întrece încă toate volumurile de predici edate până acum prin întocmirea sa, având o notiță istorică la fiecare sărbătoare, care arată timpul introducerii, fazele prin care a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sărbătoare. Prețul unui exemplar cu porto-franc e 2 fl.

Cuvântări funebreale și iertăciuni pentru diferite casuri de moarte, întocmite de Ioan Papiu. — Acest volum de preste 24 coale cuprinde: 8 cuvântări acomodare pentru ori-ce casuri ordinare de moarte întemplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare, însă mai speciale de moarte, 4 la înmormântarea oamenilor bătrâni, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de moarte speciale; — apoi pe mai bine de patru coale urmează o mulțime de iertăciuni precedate de o introducere generală în iertăciuni, și anume: 1. Iertăciunile bărbatului dela mu-

iere; 2. — ale muierii dela bărbat; 3. — ale părintelui dela fii; 4. — ale mamei dela fii; 5. — ale fiilor dela părinți; 6. — ale fratelui sau surorii dela frații și surori; 7. — ale nepoților dela moși, moașe, buni, bune, străbuni, străbune; 8. — ale nepoților dela unchi și mătușe; 9. — dela neamuri și consăngeni mai depărtați; 10. — dela consoți de aceeași ocupațiune; 11. dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebreale și iertăciuni lucrare amăsurat tuturor cerințelor preoțiilor fungente la casuri funebreale. — Prețul unui exemplar expedit franco e 2 fl.

Cuvântări bisericesci. Tomul III., scrise de Ioan Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se extinde pe 12 coale 8° mare. — Prețul unui exemplar expedit franco e 1 fl.

Orientul catolic sau concordantele tradițiunii, în două limbi — română și latină, tractează despre primatul bisericii și se extinde pe 22 coale 8° mare. — Scrisă de Ioan Papiu. — Opul acesta a fost recensat favoritor și lăudat și de foile străine. — Prețul unui exemplar expedit franco e numai 1 fl. 50 cr.

Rezultatele filosofiei sau cunoștințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui, expuse în mod popular de profesorul Dr. Iosif Frappotti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ioan Papiu. — Acest op, care se extinde pe 11 coale 8°, e foarte comod ca premiu pentru cei-ce absolvă școala populară, se vinde cu prețul numai de 50 cr. exemplarul expedit franco.

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Ratiu, fost profesor de sf. scriptură, catehetică și metodică în

seminarul archiepiscopesc din Blaj, actualmente vicar archiepiscopesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catehetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele redate de relațiunile și lipsele băieților nostri, ear' ceremoniile bisericesci înlocuindu-le cu cele prescise și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea ce are să o observe catechetul față cu discipulii sei. Această scriere are să fie un îndreptar în mâna catechetilor, învățătorilor și a părinților la instrucțiunea religioasă-morală ce au să o dea micilor băieți. — Prețul unui exemplar din acest op, care poartă clausula aprobării Preaven. ordinarat metropolitan din Blaj și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poezii în text, — este 1 fl.

Omiliile celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Gură-de-aur la epistolele sfântului apostol Paul către Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui exemplar cu porto-franc e 60 cr.

Dumnezeiasca liturgie a celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Chrysostom, compusă din operele aceluși sfânt părinte de Ioan Borosiu, paroh gr.-cat. și asesor consistorial. Prețul unui exemplar cu porto-franc e 40 cr.

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumoase ilustrată. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în lux 2.50—2.80.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărtică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumoasă ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe sexele. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărtică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar e 10 cr.; 50 = 3 fl., 100 = 5 fl.

Visul Preasfintei Vergure Maria a Născătoare de D-șeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui exemplar expedit franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 9 fl.

Epistolia D. N. Isus Christos. Prețul unui exemplar legat și expedit franco e 15 cr.

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu” în Gherla. — Sz.-Ujvár. — Transilvania.

Unde se cumpără acțiunile tuturor bancelor române cu prețurile cele mai bune.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acțiuni în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Gerula.